

Komentář k návrhu zákona, kterým se mění zákon. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, jímž se do zákona o zdravotních službách zavádí možnost testování pacientů v lékárnách na výskyt koronaviru

Základní právní konstrukce návrhu spočívá v tom, že by se testování stalo zdravotní službou, kterou lze konat i bez oprávnění k poskytování zdravotních služeb jen na základě oznámení krajskému úřadu. Je to sice chytrý nápad, který má provozovateli lékárný ušetřit práci z rozšířením oprávnění o další činnost, ale jeho nebezpečí tkví v tom, že se tak lékárny dostávají do okruhu několika málo činností, které buď z principu nelze podmiňovat udělením oprávnění (odborná první pomoc, převoz osob z a do zahraničí nebo poskytování zdravotních služeb cizími subjekty) nebo se po nich oprávnění nevyžaduje, protože nejde o zdravotnická zařízení (zařízení sociálních služeb). Takže dochází k prolomení zásady, že vše, co provozovatel lékárný poskytuje jako zdravotní službu, je kryto oprávněním. Provozovatel lékárný by se tak stal jediným poskytovatelem zdravotních služeb, který by měl některou svou službu poskytovat v režimu bez oprávnění. To přinejmenším psychologicky umenšuje význam a hodnotu provozovatele lékárný oproti provozovatelům jiných zdravotnických zařízení.

V návrhu se nesprávně uvádí poskytovatel lékárenských zdravotních služeb. Správně poskytovatel zdravotních služeb lékárenské péče nebo poskytovatel lékárenské péče.

V návrhu je chybně citován zákon: „zákona 258/2000 o ochraně veřejného zdraví“, správně „zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů“.

Návrh je ohledně podmínek testování stručný a odkazuje na jejich stanovení podle § 85 zákona č. 258/2000 Sb. Toto ustanovení zmocňuje hygienické stanice k vydání mimořádných opatření mj. při epidemii a nebezpečí jejího vzniku. Stanovují se pro správní obvod krajské hygienické stanice nebo jeho část a zveřejňují se na úřední desce krajské hygienické stanice a dotčených obcí.

Při neznalosti toho, co by bylo uvedeno v nařízeních KHS, nelze podat vyjádření k podmínkám testování v lékárnách. Otázky, o jaký typ testování by šlo, jak by byly prováděny odběry, jak by se zpracovával odběrový materiál, jaké by byly podmínky likvidace infekčního odpadu, kde by probíhalo vyhodnocování testů, zda by byla nutná kooperace s laboratořemi apod., nelze zodpovědět.

Nešlo by o celoplošné a trvalé oprávnění k testování v lékárnách. Možnost testovat by byla vždy závislá na tom, které krajské hygienické stanice a na jakou dobu nařízení vydají. S tím souvisí i otázka včasného zásobování lékáren testy a expirace a likvidace testů, které lékárna nevyužije do konce účinnosti nařízení KHS.

Z návrhu na doplnění přílohy č. 1 k z. č. 48/1997 o výkon „provedení testu“ a o výkon „provedení odběru či výtěru pro test“ lze usuzovat, že předkladatel předpokládá, že by v lékárnách byly prováděny přímo testy, nebo že by byly prováděny jen odběry a samotné testování by bylo prováděno mimo lékárnu. Z toho vyplývá, že se zřejmě počítá s oběma variantami testů, těmi, které lze vyhodnotit v lékárně, i těmi, které je nutné vyhodnotit v k tomu vybavené laboratoři.

Popis výkonu jako podmínku pro úhradu stanoví, že trvá stav ohrožení veřejného zdraví mezinárodního významu nemocí COVID-19, vyhlášený Světovou zdravotnickou organizací. Předkladatel tedy nesvazuje úhradu se samotným faktem, že výkon je poskytován výlučně na základě a po dobu účinnosti nařízení KHS. Znamená to tedy kumulativní splnění obou podmínek. Aby mohl být výkon uhrazen, musel by být poskytnut v době účinnosti nařízení KHS a současně v době stavu ohrožení vyhlášeného WHS. Samotné nařízení KHS by k úhradě nestačilo.

Z návrhu není patrné, zda by lékárny mohly testy nebo jen odběry provádět samoplátčům. Spíše ano.

V Praze dne 21. 9. 2020

Mgr. MUDr. Jaroslav Maršík
právní poradce
Česká lékárnická komora